

## Methotrexaat

Uw reumatoloog heeft u methotrexaat voorgeschreven voor de behandeling van uw reumatische aandoening. Dit is een klassieke reumaremmers. Om dit medicijn goed te gebruiken, is het belangrijk dat u er een aantal dingen over weet. Lees daarom behalve deze folder ook de bijsluiter van de apotheek.

### Het effect van methotrexaat

Methotrexaat wordt onder andere gebruikt bij de behandeling van reumatoïde artritis, artritis psoriatica, andere vormen van gewrichtsontstekingen, psoriasis, bloedvatontstekingen (vasculitis), bindweefselziekten en ontstekingsziekten van de darm. Methotrexaat kan de oorzaak van uw reumatische aandoening niet wegnemen. Wel kan het uw ziekte remmen. Daardoor verminderen de ontstekingen en kunnen klachten als pijn, stijfheid en zwelling van de gewrichten na enige tijd afnemen. Ook heeft het een remmend effect op het ontstaan van gewrichtsbeschadigingen. Het kan 1 tot 3 maanden duren voordat u merkt dat methotrexaat begint te werken. Een nadeel is dat uw afweersysteem geremd wordt waardoor u vatbaarder bent voor infecties.

### Mogelijke bijwerkingen

Bijwerkingen kunnen optreden.

Meest voorkomend:

- Maag- en darmklachten, zoals een vol gevoel, misselijkheid, braken en diarree.
- Hoofdpijnen duizeligheid.
- Ontstekingen in het slijmvlies van de mond, zoals pijnlijke plekjes.
- Stoornissen in de werking van de lever, hier merkt u meestal niets van (wordt meestal aangetoond bij bloedonderzoek).
- (Milde) haaruitval.

Soms/zelden voorkomend:

- Stoornissen in de bloedaanmaak, hierbij kunt u klachten hebben van keelpijn met hoge koorts, regelmatig bloedneus en blauwe plekken.
- Kortademigheid en hoesten.

### Wijze van innemen/toediening

Methotrexaat wordt toegediend in de vorm van tabletten van 2,5 milligram of via onderhuidse injecties. De gebruikelijke dosering varieert van 7,5 milligram tot 30 milligram op één vaste dag per week. De overige 6 dagen van de week gebruikt u dus géén methotrexaat. De injecties kunnen door u zelf of iemand in uw omgeving worden toegediend. U krijgt spuitinstructies in het ziekenhuis. Tijdens deze instructies wordt precies uitgelegd hoe u zichzelf kan spuiten. Bewaar en gebruik de methotrexaat volgens de instructie van de reumaverpleegkundige, apotheek en informatie van de fabrikant.

Bij gebruik van 8 tot 10 tabletten methotrexaat op de betreffende dag van de week, wordt aangeraden de dosis te verdelen over de dag (bijvoorbeeld indien u 8 tabletten per dag dient te gebruiken, neem dan 's ochtends 4 en 's avonds 4 tabletten in). Slik de tabletten tegelijk, tijdens of na de maaltijd met voedsel en drinken door. Elke week op dezelfde dag en op ongeveer hetzelfde tijdstip. Het is belangrijk dat u de tabletten niet breekt of kauwt, maar heel doorslikt. Als u in de loop van de dag dat u normaal de methotrexaat gebruikt, ontdekt dat u de tabletten of de injectie vergeten bent, gebruik deze dan uiterlijk dezelfde of de volgende dag. Ontdekt u het pas later in de week, sla dan uw tabletten of injectie voor die week over.

Om de kans op bijwerkingen door methotrexaat te verkleinen moet u naast de methotrexaat ook altijd foliumzuur, 5 milligram tabletten (=vitamine B11) gebruiken: meestal 1 keer per week 2

#### Almelo

Zilvermeeuw 1

Postbus 7600

7600 SZ Almelo

#### Hengelo

Geerdinksweg 141

Postbus 546

7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT\_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

tabletten tegelijk innemen op een vaste dag 1-2 dagen na toediening van methotrexaat. Of dagelijks 1 tablet innemen met uitzondering van de dag van en eventueel ook na toediening van methotrexaat.

### Waarschuwingen

- Neem contact op met uw reumatoloog of huisarts bij: koorts, koude rillingen, ernstige infectie, ernstig ziek zijn en bijwerkingen.
- Gebruik géén methotrexaat tijdens koorts of ernstige infectie.
- Als u veel last hebt van bijwerkingen, dan kunt u stoppen met het gebruik van methotrexaat. Noteer dan wel op welke dag u bent gestopt en waarom.
- Gelijktijdig gebruik van methotrexaat met andere medicijnen zoals co-trimoxazol of trimethoprim is soms niet veilig. Informeer andere artsen die u geneesmiddelen voorschrijven dat u methotrexaat gebruikt.
- Alcohol in combinatie met het gebruik van methotrexaat vergroot de kans op stoornissen in de werking van de lever. Neem daarom bij voorkeur de dag voor, de dag ván en de dag na de methotrexaat geen alcohol in.

### Controles

Om eventuele stoornissen in de werking van de lever en in de aanmaak van het bloed in een vroeg stadium te ontdekken, zal uw reumatoloog regelmatig uw bloed laten onderzoeken. In de beginperiode zal dit vaker dan in een later stadium zijn. De uitslag hiervan is na enkele dagen bij uw reumatoloog bekend. U hoeft niet te bellen of langs te komen hiervoor. Uw reumatoloog neemt contact met u op als de uitslagen afwijkend zijn.

### Tandheelkundige ingrepen

Methotrexaat mag u in de periode voor, tijdens en na een tandheelkundige ingreep meestal blijven gebruiken. Informeer tijdig

degene die de ingreep uitvoert dat u wordt behandeld met methotrexaat.

### Geplande operaties

Methotrexaat kunt u meestal in de periode voor, tijdens en na een geplande operatie blijven gebruiken. Bij grote operaties of als u erg ziek bent kan uw reumatoloog of diegene die de operatie uitvoert alsnog voor de zekerheid besluiten om methotrexaat tijdelijk te staken. Het is verstandig om uw reumatoloog tijdig te informeren dat u een operatie moet ondergaan. Informeer tijdig degene die de operatie uitvoert dat u wordt behandeld met methotrexaat.

### Reizen en vaccinaties (inenting)

- **Griepvaccinatie:** kunt u veilig via de huisarts laten toedienen tijdens de behandeling met reumaremmers aangezien het geen levend verzwakt vaccin bevat. Toediening hiervan wordt zelfs aanbevolen.
- **Reisvaccinaties:** heeft u een reis naar een (tropisch) land in de planning waarvoor reisvaccinaties nodig zijn (denk aan gebieden als Afrika en Zuid-Amerika) of gaat u naar een land zonder goede medische en hygiënische voorzieningen? In dat geval is het verstandig om uw reumatoloog of reumaverpleegkundige tijdig hiervan op de hoogte te stellen. Het reizen naar landen waarvoor toediening van een 'levend verzwakte vaccinatie' vereist is of waar bepaalde besmettelijke ziekten zoals TBC (tuberculose) en gele koorts voorkomen, wordt afgeraden. Tijdens het gebruik van methotrexaat mag u geen 'levend verzwakte vaccinaties' toegediend krijgen. Voorbeelden hiervan zijn vaccinaties tegen gele koorts, pokken, poliovirus, BCG (tegen tuberculose) en BMR (tegen bof, mazelen en rode hond). Door methotrexaat kunnen vaccinaties minder effectief zijn. Uw reumatoloog, reumaverpleegkundige en/of degene die de vaccinaties zal toedienen kan u meer uitleg en adviezen hierover geven.

## Vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Neem tijdig contact op (minimaal drie maanden voordat u zwanger wilt worden) met uw reumatoloog of reuma-verpleegkundige. Voor zover tot op heden bekend is, heeft methotrexaat geen ongunstige invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen. Methotrexaat kan in een enkel geval afwijkingen veroorzaken bij het ongeboren kind en de kans op een miskraam vergroten. Daarom mag u geen methotrexaat gebruiken tijdens een zwangerschap. Vrouwen moeten minimaal 3 maanden voor een eventuele zwangerschap stoppen met het gebruik van methotrexaat. Bij een kinderwens dienen ook mannen minimaal 3 maanden vóór de beoogde zwangerschap van hun partner met methotrexaat te stoppen. Het is belangrijk om tijdens deze periode en tijdens het gebruik van methotrexaat een betrouwbaar anticonceptiemiddel te gebruiken. U mag methotrexaat ook niet gebruiken als u borstvoeding geeft. Het is namelijk nog niet bekend of methotrexaat risico's voor het kind heeft. Indien u toch zwanger bent geworden onder het gebruik van methotrexaat neem dan contact op met uw reumatoloog of huisarts.

### Heeft u nog vragen?

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, neem dan contact op met uw reumatoloog, reumaverpleegkundige of bezoek onze website.

Telefoonnummer polikliniek reumatologie:

- 088 708 34 03

Website afdeling reumatologie:

- [www.zgt.nl/reumatologie](http://www.zgt.nl/reumatologie)

### **Disclaimer**

*Deze patiëntfolder is een verkorte versie van de officiële bijsluiter en vervangt deze niet.*